

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Beiratkozhatnak-e magyar anyanyelvű zsidó tanulók más felekezeti iskolájába?

**Kit tekintenek magyar anyanyelvű zsidónak? —
Készül a rendelet a nemzetiség megállapításáról**

Petrovici közoktatásügyi miniszter újabb szenzációs nyilatkozata

Az egész erdélyi sajtóban a Nagyvárad Estilap közölte először azt a nyilatkozatot, amelyet Jon Petrovici közoktatásügyi miniszter az Adeverul munkatársának adott a magyar anyanyelvű zsidó diákok beiratkozásának ügyében. Mint akkor megírtuk, Petrovici miniszter nyilatkozatát az a támadás tette szükségessé és indokoltá, amelyet a Viitorul hasábjain Anghelescu dr. a volt liberális kormány közoktatásügyi minisztere intézett ellene. Nyilatkozatában kifejtette Petrovici miniszter, hogy ő éppen az Anghelescu-féle közoktatási törvény 35. szakasza alapján engedi meg a magyar anyanyelvű zsidó diákoknak más magyar felekezeti iskolájába való beiratkozást. Ez a törvényszakasz ugyanis ezt mondja:

„A kisebbségi iskolákba csak is olyan tanulókat lehet felvenni, akiknek anyanyelve azonos az illető iskola előadási nyelvvel.”

A közoktatásügyi miniszternek erre a nyilatkozatára Anghelescu dr. helyett a Viitorul válaszol. Azt mondja ez a válasz, hogy a közoktatásügyi miniszter szofisztikusan interpretálja az említett törvényt és annak 35. szakasza mellett elfelejtette idézni a 36. szakaszt, amely így szól:

„A zsidó iskolákban az előadási nyelv román, vagy héber.”

Petrovici miniszter most sem marad adós a válasszal és nyilatkozik. Az Adeverul munkatársa jár ismét nála s ezt kérdezi tőle:

— (Olvasta miniszter ur a Viitorulnak azt a cikkét, amely az ön törvénymagyarázatát szofisztikusnak nevezi, amivel ön a kisebbségeknek akar kedvezni?)
A miniszter így válaszolt:

— Ha a jelenlegi komoly körül-

mények közt egy törvényszöveg szofisztikus magyarázatát megengedném magamnak, — úgy ünnepiesen kijelentem, hogy azt nem tenném másért, mint azért, hogy népemnek javát, nem pedig kárát szolgáljam. De úgy érzem, hogy

kötelességem lojálisan viselkedni ez ország minden polgárával szemben

és csakis korrekt viselkedést engedhetek meg magamnak. Ismétlem azt, amit a múlt alkalommal is mondtam: az érvényben lévő törvény, azzal a szerencsétlen kifejezéssel: anyanyelv, — megadja a magyaroknak a lehetőséget arra, hogy törvényesen kérjék azt, hogy a magyar gyermekek közül

beiratkozhasanak iskoláikba olyanok is, akiknek szüleik elmagyarosodása révén magyar az anyanyelvük.

— (De vajon a Viitorul által idézett 36. szakasz nem változtat-e a helyzeten?)

— A 36. szakasz kimondja — válaszolta a miniszter — hogy

„a zsidó magán (felekezeti) iskolákban az előadási nyelv román, vagy héber.”

De mit jelent ez? Egyszerűen azt, hogy ha egy zsidó hitközség magániskolákat alapít, akkor az előadás nyelve abban az iskolában román, vagy héber kell, hogy legyen. Ámde most olyan esetről van szó.

amikor a zsidók nem csinálnak maguknak iskolákat, hanem magyar iskolákba akarnak menni.

hivatkozva arra a tényre, hogy — elmagyarosodás következtében — anyanyelvük a magyar.

Az elmagyarosodott zsidóknak ez igényével szemben, amelyet az Anghelescu-törvény 35. szakasza támogat

én csak egyetlen eszközt látom az elvi korlátozásnak: tekintsük a vallást egyúttal nemzetiességi deklarációnak is.

— Azonban ezt a dolgot ha társadalomtudományilag igazság is, főleg, ha zsidókról van szó,

— nem tekinthetjük olyan jogi szeszélyességgnek, amely ellen senki sem tiltakozhat-nék.

— (Nem gondolja miniszter ur, hogy az erdélyi zsidóság egy részének a magyarság iránti simpatíája folytán, most, amikor meg van adva a lehetőség, hogy magyar iskolába menjenek a zsidó diákok, — a zsidó iskolák meg fognak szűnni a magyar iskolák javára?)

— Ez nem lehetséges! — mondotta a miniszter. —

Mert egy zsidó felekezeti iskola alapításának tényét (akár zsidó, akár román a tanítás nyelve) úgy tekintem, mint nyílt színavallást nemzetiségre nézve

és mind azok, akik fenntartják, mind pedig azok, akik látogatják azt az iskolát, nem térhetnek többé vissza arról az utról. Különben, az alárendelt hivatalos szerveimnek adandó utasításaimban kifejezésre juttatom, hogy

akik a múltban (népszámláláskor, vagy más alkalommal) más nemzetiségűnek és nem magyarnak vallották magukat, azok ezen a vallomáson már nem változtathatnak,

nehogy — az anyanyelvre való hivatkozással az Anghelescu-törvény szövegét kihasználják.

Ezután a szászok iskolai ügyében tett koncessziókról beszélt a miniszter és az Anghelescu-törvényből és a liberális kormány idején kiadott rendeletekből vett idéze-

tekkel támasztotta alá állításait. A miniszter e szavakkal végezte az intervjút:

— Bocsásson meg, hogy ennyi idézetet szőttem nyilatkozatomba. Ki kell azonban jelentenem, hogy ugyanezeket az intézkedéseket megtettem volna akkor is, ha az Anghelescu által teremtett precedensek nem álltak volna előttem. Anghelescunak minden intézkedése — a törvény kivételével — két dolgot bizonyít: először azt, hogy nem volt joga engem kritizálni és vádolni; másodsor pedig azt, hogy vannak számadások és szülékletek, amelyek mindenkit köteleznek. Különben biztosítom Önt, hogy mindaz a hühó, amit néhány napja a kisebbségekre vonatkozó szándékaim és rendeleteim körül csinálnak, nem más, mint nagy szappanbuborék. A hitvány gyanúsítgatás atmoszférájának, a kisebbségi probléma minden nehézségének és az általam egyensúlyozandó tendenciák minden szétágazásának ellenére mondhatom, hogy vállalom az egész felelősséget és nem félek a holnapi naptól.

A mai zürichi nyitás BUKARESTI 252.50

BERLIN . . .	12336	PARIS	1495—
NEW-YORK	518—	PRAGA	153250
LONDON . . .	251350	B. PEST	72.50
BECS	7320—	MILANO	1680—

Nagyvárad évfolyamok

Magyar korona	355 pénz	350 áru
Dollár	202—	204—
Cseh korona . . .	598	602
Svájci frank . . .	39—	3920
Oszták shilling	2860	2850
Francia frank	580	590
Angol font	985	988
Olasz lira	660	670

Rendőri intézkedések a szeptember 6-iki képviselőválasztásra

A prefektus rendelete

Szeptember 6 ismét nevezetes nap lesz Nagyvárad életében. — Ezen a napon tartják meg a pótválasztást, amelyre élénken készülődnek.

A rendőrprefektúra a választással kapcsolatosan ma a következő rendeleteket adta ki:

Tulbure elnök urral illetően a városi tanácssal történt megegyezés alapján a hétfői hetivásárt a választás napjáról keddre halasztjuk. A korcsmák szombat este 10

órától kedden reggel 7 óráig zárva tartandók. Vendéglőkben, éttermekben csakis az étkezéshez egy negyedliter bor vagy egy pohár sör szolgálható fel. Kávéházakban szintén csak igen korlátozott mértékben szabad szeszitalt kiszolgálni. A rendőrprefektúra nyomtatékosan figyelmezteti a korcsmárosokat, hogy szigorúan alkalmazkodjanak a rendelethez, mert akit kihágáson érnek, az súlyos pénzbírságon kívül italmérségi engedélyét is elveszti.

Atlantic nyári mozgó

5, 7 és 9 órákor

Fanamet sláger! Ma, hétfőn először Fanamet sláger!

Az éjszaka virága

Izgalmas dráma 7 felvonásban.

A főszerepben a világ legnagyobb filmszínésznője:
POLA NEGRI.

Ezt megelőzőleg egy kitérő 2 felvonásos burleszk megy.

Mi újság?**Weisz József hegedű-tanfolyama**
szeptember 6-án
nyílik meg.

A tanfolyamon lesznek csoportos kurzusok és magán órák. Az iskola helyisége a Bulev. Reg. (Rákóczi)-ut 14. szám alatt van. Beiratkozni lehet hétköznapiokon 11-12-ig és délután 3-6 között Millerand (Arany János)-utca 15. szám alatt

* Nincs „kizárólagosság” a kedvezményes vízumigazolvány árusítására. Minden rosszindulatú, megtévesztő hirdetéssel szemben közöljük, hogy a magyar, az osztrák, a csehszlovák kedvezményes vízumigazolványok, ugyancsak kedvezményes vasúti jegyek árusítására semmiféle váradi intézménynek sincsen kizárólagossága, mert az említett igazolványok és jegyek a Nemzetközi Hálókocsi Társulat fiókjában (Ferdinánd-király-ut 2 Hegedűs hírlapiroda) is kaphatók és pedig ötvenszázalékos magyar vízumkedvezményre jogosító igazolvány ára 100 lej, ellentétben a „kizárólagosság”-ot hirdető intézménnyel, ahol az igazolványokat drágábban adják.

Nézzé meg

POLA NEGRIaz ATLANTIC
nyári mozgóban.

x Női szabók részére nagy kabát model album megérkezett a Hegedűs Hírlapirodába.

Jön a legszebb, legromantikusabb regény

A kis rongyosok

Olyan szép, mint a „Rejtelmek háza”

* Személyi hír. Dr Schiff Ervin berlini egyetemi orvosprofesszor, nagynevű apja dr Schiff Ernő látogatására Nagyváradra érkezett.

* „Gróf Kohn” című regényünk folytatása a tulságos anyagtorlódás miatt holnapra marad.

* A református presbiterium ülése. A református presbiterium vasárnap délután ülést tartott, amelynek napirendjén folyó adminisztratív ügyek szerepeltek. Az ülés tárgyalás alá vette a polgári leányiskola költségvetését, majd elhatározta, hogy a maga hatos szavazatával az egyházkerületi világ tanácsbírói tagságra Domokos László táblabíró jelölt. Több kisebb tárgy elintézése után az ülés véget ért.

* A biharmegyei rendkívüli iskolaügyek ellenőrzése. Bukaresti tudósítónk táviratozza: A közoktatásiügyi miniszter megbízta D. N. a tanfelügyelőt Bihar, Szilágy, Szatmár és Máramaros megye ismétlődő iskolai tanfolyamainak, iskolaszéki bizottságainak és iskolai építkezéseinek ellenőrzésével.

* A Gojdu-liceum igazgatóját véglegesítették. Bukaresti tudósítónk táviratozza: A közoktatásiügyi miniszter véglegesítette N. s Teodor tanárt, a nagyvárad Gojdu-liceum igazgatóját.

* Eljegyzés. Samberg Zoltán és Braun Magitka jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

* Az Orsolya-zárdában a beiratkozások 1-10-ig tartanak. Elemi, polgári, tanítónőképző és továbbképző tanfolyamok. Új gép- és gyorsíró tanfolyam kezdődik szeptember 6-án.

* Rendőrbírói ítéletek. A nagyvárad állományában ma délelőtt a következő ítéleteket hozták: Renner Józsefnét, mert kocsiját felügyelet nélkül hagyta 100 leire, Nagy Lajosnét és Leitnem Ferencet, mert kutyájukat szájkosár nélkül tartották, fejenként 100-100 leire, Szűcs Rózát s Hazan Annát piacrendészeti kihágásért 300-300 leire és végül Laugram Bernáthot elővásárlásért 300 leire ítélték.

* Vagonfosztogatókat fogott el a pályaudvari rendőrség. A nagyvárad állományában pályaudvari különítménye tegnap délután egy öt tagból álló bünszövetkezetet leplezett le, amelynek tagjai hosszú időn keresztül dézsmálgatták az árukkal megrakott vagonokat. A nyomozás sikere érdekében a rendőrség sajtóosztálya az ügyben még nem szolgáltat részletes információkkal.

Brilláns gyöngy ékszerek KÁLMÁNNAL

x Féláru magyar vízum ára, illeték 260, kurír díj 100 lei, igazolvány 100 lei, összesen 460 lei a Hegedűs Hírlapirodában.

* a Kath. Legényegylet elnöksége ezúton is kéri rendes és pártoló tagjait, hogy holnap délelőtt nem fél 12 órákor, hanem 10 órákor szíveskedjenek megjelenni a városháza előtt.

* Szabó Sándor dr fogorvos lakásának fosztogatói előzetes letartóztatásba kerültek. A vizsgálobíró ma előzetes letartóztatásba helyezte Lélek Zsuzsi és Zsuzsics Pirooska cselédleányokat, akik a múlt héten betörték dr Szabó Sándor fogorvos lakásába és onnan 20.000 lei értékű aranytörmeleket és készpénzt raboltak.

* Testnevelés. Orbán Sándor vívó és tornatermben a testnevelési szezon szeptember hó 1-ével megkezdődik. Érdeklődni és beiratkozni lehet naponta délelőtt 8-12-ig és délután 4-7-ig. Rimanóczy-utca 13.

* Orvosi hír. Dr Fried Emánuel belgyógyász külföldi utjáról visszatérve, újra rendelt Nagypiac-tér 11-a, Ullmann-palota, félemelet d. e. 10-12, d. u. 3-5.

* Fodrászok közgyűlése. A váradi úri és női fodrász szindikátus f. hó 31-én, kedden este 8 órákor az iparos körben, a szeptember havában tartandó országos kongresszus ügyében rendkívüli közgyűlést tart, melyre tagjait ezúton is meghívja a vezetőség.

* Öngyilkosság Szakadaton. A szakadati csendőrség telefonon jelentette az ügyészségnek, hogy Fodor Sándor szakadati lakos tegnap délután felakasztotta magát és meghalt. Az ügyészség megállapítása szerint büncselekmény esete nem forog fenn.

Francia mosó velourok 79 lei az Au Printemps (Missir) cégnél

x Mandel Ilonka zeneiskolájában a beiratkozások szeptember 1-től kezdődnek délelőtt 10-12-ig délután 4-6-ig, Piata Mihail Viteazul (Nagypiac-tér, Zöldfa-u. sarok) 7. Beosztás szeptember 4-én délelőtt 11 órákor.

Selejtes harisnyák érkeztek ma Abrahám Arthurhoz Strada Rimanóczy No. 4.**Heyman szinkör**

ma bemutatja 5, 7 és 9 órákor

MALVA

Főszerepben: PUTTY LYA és ERNST RÜCKERT.

Putty Lya első amerikai filmje.

Jön

A közönség kívánságára

Jön

Königsmark új kopiával.**Dorian filmszínház**

Ma, hétfőn, 5, 7 és 9 órákor

Rettenetes Iván**Szent-Oroszország cárja**

Expresszionista filmfantázia

A főszerepben: Conrad Veidt
Emil Jannings, Werner KraussSzerdán Rodolpho Valentino
gyászünnepe**Ilu Maharadzsa és Idill a hegyek között**

x Ambrózy Irén zeneiskolájában a beiratkozások szeptember 1-én kezdődnek hegedű- és zongora-tanszakra. — Naponta 10-12-ig és d. u. 3-6-ig. Mosoiu tábornok (Kert)-utca 16. szám.

Ruha bársonyok minden színben 93 lei. Au Printemps (Missir) cégnél

PUTTY LIA

első amerikai filmje

MALVA

Heyman szinkörben

x !Ének-tanfolyam! Többoldalról jövő felkérésnek engedve, elhatároztam, hogy ének-kurzust nyitok, hol az énekhangnak rendszeres kiképzésén kívül kiképzésben részesülnek az arra hivatottak opera, operett és hangverseny éneklésre, valamint az énekművészetrel szerves összefüggésben levő szavaló művészetben színpadi gyakorlatokkal együtt. A tanfolyamok eredményét hangversenyek és matinék keretében fogják a tanulók a sajtó és nyilvánosság előtt bemutatni. Beiratások d. e. 10-12, d. u. 3-5 óra. Str. Matee Corvin (gr. Batthányiu. 2.) K. Baranyay Jolán operaénekes.

Karikagyűrűk

és minden más ékszerek nagy választékban, olcsó árban kaphatók

UránálNic. Iorga 8.
(Zöldfa)-u.

A debreceni csapat két napos vendégjátéka

— Saját tudósítónktól —

A debreceni válogatottak fedhetetlenül szép vendégjátéka után, fölszigázott érdeklődéssel vártuk a jónévű debreceni KASE váradai bemutatkozását. A vendégek gyöngéd csalódást okoztak. Különösen áll ez az első napra. Szombaton délután a publikum olyan izgalommal figyelt az öltözők felé, mintha a híres FTC, vagy az MTK játékosai készülődnének. Pedig hamarosan kiderült, hogy a derék debreceni csapat határtalan lelkesedésénél sokkal többet nem igen hozott magával. Indiszipnáltak voltak valamennyien. Vajon az utazással járó izgalom, vagy valami más okozta ezt az elfogultságot, nem lehet tudni. A tény az, hogy a DKASE alig produkált valami említésre méltót és ellenfele, a Török-vés, minden komolyabb megérettetés nélkül 4:0-ra verte.

Az aránylag igen súlyos vereség után mindenki szentül meg volt győződve róla, hogy vasárnap a NAC gólzapot zúdít a debreceni kapura. A footballban azonban vannak kiszámíthatatlan véletlenek és így az a nem várt meglepetés ért bennünket, hogy második nap a váradai csapatnak hozszas és elkeseredett küzdelem árán sikerült a legminimálisabb gólarányu győzelmet biztosítani.

Akik a szombat délutáni meccset is megnézték, alaposan csodálkoztak. Mintha tizenegy új, egészen friss ember állott volna be a debreceni csapatba. A lelkesedés határozott tudással párosult és már a meccs első negyedőrájában oly ragyogó elannel mentek a harcba, amely érdekessé és szinessé tette a küzdelmet. A némi elbizakodottsággal játszó váradai csapatot megzavarta a debreceni csapat fölényes játéka és mire a NAC álmétkedéséből felesemélt, már a DKASE Kántor jól irányzott lövésével meg is szerezte a vezetést. A közönség most arra számít, hogy a NAC egymásután rugja a gólokat, de ez a remény szintén hamarosan szertefoszlott. Igazi megkönynyebbülés veté erő mindenkin, amikor végre Róth szép góljával megszerezte a kiegyenlítést. Ezután még némi váradai fölény következik, ami nem is marad kiaknázatlanul. Rónay harminc néhány méterről lött erős labdarugását a debreceni kapus kiejti, de a következő percben már a hálóban forog a labda. Szemere pompás góljával dönt el aztán a mérkőzés sorsa. A 2:1-es arány maradt a végeredménye a meccsnek.

A küzdelem további része

hullámzó mezőnyjátékkal. Debrecen némi fölénye mellett telik el. A nagy tüzzel és hévvel játszó debreceni csapatok hatalmas ostrom alá veszik jónéhányszor a váradai kaput, amelyet a kitűnő Ströck István bravurja, no meg a szerencse védett meg a további góloktól.

A debreceni csapat két napos vendégjátékának a mérle-

Botrányba fulladt a zenei expressionizmusról szóló felolvasás a Rettenetes Iván váradai előadásán

Ereztem a veszélyt, - mondotta Guttman Miklós, - de nem hittem benne!

Háromszor hívott fel telefonon Guttman Miklós, hogy ne mulasszam el meghallgatni a zenei expressionizmussal foglalkozó essay-ét. Megható, hogyan készült, tanult s várt erre az estére. Ennek a felolvasásnak a megtartására a „Dorian” mozgó igazgató-sága kérte fel Guttman Miklóst „Rettenetes Iván” című új rendezésű filmje bemutatása alkalmából. Guttman Miklósnak zongorázni is kellett volna. Ezt a zongora szólót azonban már nem tudta megtartani a közbeeső botrány miatt, amiről az egész város tud. Le kell már itt szerezni előljáróban, hogy

kinos félreértések eredményezték a lefolyt jeleneteket.

Guttman Miklós egy talpig művészember. Roppant lelkiismeretes. Roppant sokat tud. Zenei intelligenciájával Erdélyben aligha veszi fel valaki is a versenyt. Magyarországon kitűnően ismerik és értékelik. A nyáron Olaszországból hazajövet együtt utaztam a budapesti Rózsavölgyi zeneműkiadó cég főnökével Bárci Gusztáv urral. Bárczy ur kijelentését ismétlem, amikor elmondom, hogy

Guttman Miklós egyik legbensőbb barátja Friedmann Ignácnak, a legnagyobb élő zongoraművésznek

és számtalan világhírű kedves ismerőse van, akik ebben a Nagyváradon lakó malomhivatalnokban fölényes zeneitudását, kábitó ismereteit és művészi képességeit becsülik, mert maga is kitűnő pianista. Mindezeket azért szükséges közölni, hogy Guttman Miklósnak igenis helye van a pódiumon, nem groteszk vendég ott csupán, akit dilettáns vágyakozás üz közönség elé. Adorján Péter, a Dorian igazgatója, amikor Guttman Miklóst bizta meg azzal a feladattal, hogy nagyváradai közönséget megismertesse a zenei expressionizmussal, nem választott rosszul. Nem számolt azonban sem Adorján Péter, sem Guttman Miklós azzal a körülménnyel, hogy Guttman Miklós, amilyen jó zenész, olyan rossz előadó. A hangja gyöngé, rekedtes, szárnyaló ereje nincs, ellenkezőleg folyton csatló-botló. Így történhetett meg, hogy

amikor Guttman Miklós kis asztalához ült és elővéve paksamétáját, felolvasásba kezdett, az első padosorokon kívül nem hallottak egy szót sem abból, amit mondott.

ge tehát két vereség: a Török-vés 4:0-ra, a NAC pedig 2:1-re győzte le.

A mérkőzések után beszélünk Kántorral, a debreceni csapat egyik legjobb tagjával:

— A váradai csapatokról — mondotta — csak a legnagyobb elismeréssel szólhatok. Különösen a védelmi vonaluk tökéletes. Nálunk hasonló erős háttvédpárok nem igen vannak.

Az első napi súlyos vereséget nem tudom mivel megmagyarázni. Az öltözőben még legjobb volt a hangulat és amikor a fiúk a pályára léptek, alig tudtak belerugni a labdába. Az

bizonyos, hogy a mély, füves talaj nem kedvezett.

— Annál értékesebb számunkra a vasárnapi meccs eredménye és minden elfogultság nélkül mondhatom, hogy kevés szerencsével könnyen meg is nyerhettük volna a mérkőzést. — A világhírű bécsi csapatok felett aratott ragyogó diadalok után, még így is meg vagyunk elégedve. — Szívesen jövünk Váradra — fejezte be nyilatkozatát a szimpatikus csatár, megírhatja, hogy a vereségért kárpótlásul, igazán meleg fogadtatásban volt részünk.

A közönség idegesen mozogni kezdett, előbb elhangzott egy-két „halljuk! halljuk! hangosabban!” majd hátul megindult a beszélgetés, miután úgy sem hallottak semmit. Folytonosan erősödött a zaj, ami kétségségesen idegesíteni kezdte a felolvasót.

Akik elől figyeltek, az olcsó első helyeken, ünnep esti szórakozást kereső kispolgári közönség, hamar lemondott arról, hogy tisztába jöjjenek Debussy, Bartók, Igor, Stravinszky elhivatottságával és a zene új titánjainak feladata abszolút nem foglalta le az első öt percnél tovább érdeklődésüket. A mozgás erősödött s a botrány előszele fujdogált.

— Adj egy újságnak oda, szolt szomszédainak jobbra-balra egy fiatalember, arra gondolva, hogy újságban nem kell elolvasni. Valaki elnevette magát s a nézőtér felzúgott a kacaj. Sokan piszszegtek, elhangzott egy fütty, a közönség egyik része döbbenettel szembe találta magát egy elháríthatatlan, hangos, még soha elő nem fordult botrányval.

Guttman Miklós így mondta el másnap a történeteket, fehéren és még alig csillapult izgalommal:

— Azt gondoltam az első percben, néhány ember zaja csupán és személynem ellen szót, hiszen vannak ellenségeim. Ezért próbáltam újra meg újra nekikezdeni. Nem hagytak szóhozjutni és éreztem, hogy

nem mehetek le a színpadról, mint egy megvert kutya, leforrázottan, ézotan, nevetségesen.

Igy ragadtattam el magam annyira hogy leszóltam a közönségnek a részéhez, amelyet a botrány felidézésében bűnösnek hittem.

— Nézze, — mondja Guttman Miklós és előveszi kéziratát, azt a bizonyos kéziratot — én számoltam azzal, hogy a közönség félreért, nézze, olvassa itt azt a részt, amelyben megírom, hogy

félek, felolvasásommal s a zenei darabok bemutatásával úgy járok, mint a mexikói hangversenyt adó művész, akit, ha nem tetszik, egyszerűen lelőnek a pódiumról.

Tényleg, mindez ott áll a felolvasásra váró kézirat sűrűn gépelt legutolsó oldalán. De Guttman Miklós, aki érezte tehát a fenyegető veszélyt mégsem vette ezt komolyan, mert így folytatta volna a kézirat tanúsága szerint, ha kibeszélhette volna magát.

„Bár a leggondosabb körülmények ellenére sem vagyok képes akár csak egyetlen szál revolvéres mexikói sem hallgatóságom körében felfedezni, csak akkor merném Kósa zeneszerző expressionista műveit is bemutatni, ha az igazgatóság nagy plakáton itt kifüggesztené: Mélyen tisztelt közönség! Alázattal kérem bátorkodunk, hogy a t. hallgatóság a pianistát a lövöldözéstől lehetőleg megkímélje méltóztatásuk...”

Három pontot tett Guttman Miklós ezután a mondat után de a pontokat amint a fentiekben látó, tő nem egészen váratlanul a közönség rakta fel. Nem lötték le a pianistát, de lelőtték a kézirat poénját. Ami, ime, ha más formában is, mégis csak eljut a közönség elé. Bár nem a sors könyvében volt megírva, hanem Guttman mester kéziratában.

— Humorizálni is akartam, felvidítani az embereket, folytatja Guttman Miklós. Rossznak találtam a zongorát és már le is jegyeztem elmondani, hogy végtelenül sajnálatos az a körülmény, hogy a zongora olyan öreg Steinbachnak vagy Voronofinnak kellene jelen lenniük, hogy megfiatalítsák!

A zsufolt nézőtérnek, mely hamar elfelejtette az incidenst és elbűvölve nézte végig a Rettenetes Iván film valamennyi felolvasását, ezen az uton közvetítjük az elmulasztottakat. Baráti köréről maga a derék Guttman Miklós gondoskodik, aki így bucsuzott tőlünk, kezében az ominózus felolvasást tartalmazó kézirattal:

— Sietek Vomácskáékhoz éppen. Ha már nem hallották szegények, olvassák el legalább.

(bl.)

Felavatták az Aradon elhunyt vilnai színésznő síremlékét

A Váradon szerepelt híres vilnai színészek Erdélyből való végleges távozásuk előtt kegyeletes gyászünnepek keretében állítottak síremlékét elhunyt hősnőjük L. A. resch Judith asszony sírjára, az aradi zsidótemetőben.

Pénteken, a késő délutáni órákban kis társaság gyűlt össze az aradi zsidótemető frissen hantolt sírja körül. A siron csillogó új síremlék. A fehér márványon re-liefszerűen egy színházi függőny bontakozik szét, a függöny előtt hét gvertyalángocskából rivalda;

hátterben töviskoszoru és karsu lilium. A dekoráció alatt cikornyás héberbetűk hirdetik, hogy a sirban nyugszik Laresch Judith, a vilnaiak legnagyobb művésznője.

Kollegái sietve adtak össze 40.000 leit, amiből elkészítették a művészi síremléket, mert nem akarták, hogy kiváló társnőjük jeltelen sirban pihenje örök álmát. A derék vilnaiak most elmennek Erdélyből, szerte kóborolnak a világban, ki tudja egy esztendő múlva együtt lesznek-e még, sürgették hát, hogy a síremléket most állítsák fel.

A gyászünnepeken a társulat valamennyi tagja megjelent, a magyar színészek közül is számosan ott voltak. Egyszerű volt az egész szertartás. Weisz Sándor főkántor héber gyászda nyitotta meg az ünnepélyt, párszavas rövid német beszéd, könny, zokogás, aztán az elárvult társulat tagjai lehajtott fővel, szomorúan ballagtak ki a temetőből, itt felejtett társnőjük emlékével.

Csődkiárúsítás

A vagyonbukott Somló Jenő üzletében Bul. Reg. Ferdinand 18. sz. ismételtén leszállított árban szerezheti be a t. közönség kötött, szövött és rövid-áru szükségletét.

Gubicza Ádám.

ügyvéd, csődtömeggondnok.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy

**női kalap gyáramnak
fióküzletét megnyitottam**

Bulev. Reg. Ferdinand (Rákóczi)-ut 10. szám alatt, szemben a Széchenyivel. Több ezer legdivatosabb és legújabb női kalapot hallatlan olcsó árért bocsájtok vevőim rendelkezésére. A városi, megyei, állami tisztviselők és a szervezett munkások a kirakati árból 10 % kedvezményben részesülnek. Tisztelettel

KLEIN SIMON

NYILTER

Ifj. Erdős Albert őszi, téli angol szövet különlegességei megérkeztek. Divatkelméi ki-zárólagosak.

Heyman szinkör

Hétfő: Malva. Főszerepben: Putty Lia.
Kedd: Malva. Főszerepben: Putty Lia.
Szerda: Malva. Főszerepben: Putty Lia.

Malva kerül színre ma este a Heyman Szinkörben. — Putty Lia legnagyobb alkotása, mióta elment Amerikába ez a mindvégig izgalmas filmesemény. A nyugtalan vérű Nagyváradon is ismert művésznő, mint spanyoltáncosnő kitombolja magát a filmben. Egyik nagyszerűen rendezett jelenet a másikat követi. Gyönyörű tájfelvételek, izgató, érdekliesztő jelenetekkel. Jön: Königsmark reprise.

MOZI

— „Rettenetes Iván” —

Szent-Oroszország cárja. A nagy expresszionista film eddigi előadásai a Dorian-film-színházban zsufozt házak előtt folytak le. Conrad Veidt, Emil Jannings és Werner Krauss a három legtehetségesebb német filmszínész legjobb alakításukat nyújtják ebben a 6 nagy felvonásból álló film-fantáziában. Előzőleg színre kerül „Ilyen a gyerek” című rajzolt trükk-film. Az előadások 5. 7. és 9 órakor kezdődnek. Szerdán csak egy napig Rodolpho Valentino emlékére gyászünnepe a következő műsorral: 1. Beethoven: gyászinduló. 2. Idil la hegyek között, Elinor Glyn regénye Rodolpho Valentinoval és Glória Swansonnal. 3. Az ifju Maharadza, Rodolpho Valentino és Wanda Hawley-vel. Hogy a gyászünnepeken mindenki részt ve-

hessen, kivételesen 5 és 7 órakor minden hely 10 lei, 9 órakor minden hely 15 lei.

— Pola Negri. Az Atlantic nyári mozgó ma, hétfőn mutatja be Pola Negri legutolsó kreációját az „Éjszaka virágá”-t. Pola Negri neve ma a legjobb márka és a legbiztosabb erkölcsi és anyagi siker minden mozgó részére. — Ebben a darabban eber és ezer alkalma nyílik, hogy sokaddal és mindeinképpen elismert kiváló tehetségét beigazolja. — A felvételek gyönyörűek, s a legszebb keretül szolgálnak az izgalmas témának, amelynek középpontjában a világ legnagyobb filmszínésznője: Pola Negri áll.

Parfumeria DIANA

Piața Mihai Viteazul 6. SZ.
(Nagyipiac-tér)

Kereskedelmi Csarnok palea

Legolcsóbb bevásárlási forrás az összes külföldi parfümök, kölni vizek, szappanok, gummiárak és háztartási cikkekben

Tessék meglekinteni!

Nyers selyem ruhák
a legjobb kiviteiben L. 1200
Weber Modell áruház
Strada Vlahuta (Szt. János-utca) 6

Svájci kar- és zseborák KÁLMÁNNÁL

Ha olcsóért akar

gyermekmellényt, pulvert és kabátot beszerezni, keresse fel vételekötözöttség nélkül

KLEIN VILMOS
céget, Regele Ferdinand 3.

KERTHELYISÉGEM

megnyit!

Berkovitsné
orth. kóser

Armenia
vendéglője

N. Iorga (Zöldfa)-u. 19
Izletes házikonyha. Mérsékelt árak

Kepes Elek

orvosi kötszerész, Sas-passage 20.

Saját készítményű 2393 I

sérvkötők, haskötők,

gummi-harisnyák, speciális köt-szerek, női és férfi övszerek.

Oriási mennyiségű

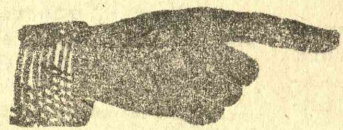
női kötött kabátok, mellények és puloverek érkeztek, meglepő olcsó árakban

1525-1
Klein Vilmoshoz
Bul. Regele Ferdinand 3.

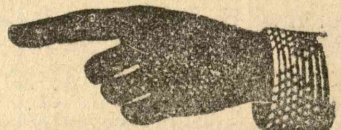
200

darab hajlitott **szék** minden színben és mintában kerülnek olcsón eladásra egyenként is

Josif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 10.

Megnyit

FRÖHLICH TESTVÉREK

hentesúru és csemege-üzlete a Bul. Regele Ferdinand 7. szám alatt, az Oláry-házban, a volt Spiegel és Oláry-féle üzletelisége helyén. — Kérjük a nagyérdemű közönség szíves pártfogását

FRÖHLICH TESTVÉREK.

Resch Mihály bucsuja a váradai székesegyháztól

A gödöllői apátság kórusának karnagya lesz.

Vasárnap délelőtt ünnepesebben szült a katolikus székesegyház hatalmas orgonája és talán még szebben énekelt a kórus a mise alatt. Resch Mihály, a székesegyház híres karnagya utoljára ült a nagytemplom dirigensi székebe, amelytől elbucsuzott. Resch Mihályt a gödöllői premonstrei apátság hívta meg karnagnak s ő elfogadta ezt a megtiszteltetést. Tíz évig vezette itt a kórust a nagyváradai római katolikusok székesegyházában. Nem sokkal nagynevű elődjének Belezna Antalnak a halála után ő kapta meg a karnagyi széket, mint arra a legalkalmasabb. Most bucsút mondott a kórusnak, az öreg regiszterek és a sárgult klaviatúrának, fiatal évei mindeme szép emlékének. A kórus hölgytagjai már korán reggel ott tevékenykedtek az orgona körül, hogy a mester bucsuját előkészítsék. Amikor Resch Mihály fölérkezett az orgonához, elkápráztatta a sok virág, amely fogadta. Szegfű és rózsák illata terjedt a messzi oltár felé. Amerre nézett, mindenütt, még az orgona sipjain is virág, a nyárutónak illatos hirnöke, rózsák és szegfű virított.

Resch Mihályt, mielőtt a mise megkezdődött volna dr. Krüger Jenő ügyvéd üdvözölte rövid meghatott beszéddel, a kar nevében. Resch Mihály elérzékenyülten köszöntötte meg azt a tíz évet, amely alatt szeretet és barátság enyhítette a küzdelmeivel járó nehézségeket.

Nemsokkal ezután megkezdődött a mise, amelyet Krischnowszky pápai prelátus celebrált. A mise alatt a következő műsort vezényelte Resch Mihály, mint utolsót a nagyváradai székesegyházban:

Filke: Missa solemnis. D. moll.

Giraduale (Resch): Jem Rex admirabilis.

Offertorium (Beethoven): Laudate Dominum.

A mise végén pedig a Minhenható urunk című dalt énekelték, amelynek zenéjét Resch Mihály, a versét pedig Szilágyi Béla államvasúti tisztviselő szerezte. Ezután dr. Bánáss László az új karnagy üdvözölte a távozó Resch Mihályt.

Rövid beszélgetést folytattunk Resch Mihállyal.

— Az utóbbi évek — mondta a kiváló dirigens — nagyon küzdelmesek voltak és mindjobban kezd-

ték felőrlni a munkaenergiámat. Tanítottam, komponáltam, annyire el voltam foglalva szüntelenül, hogy alig pihenhettem ki magamat. Gödöllői pozíciómban remélem nem leszek ennyire megterhelve munkával.

— Nagyon meghatótt a bucsuztatásom. Igazán ilyen kedves fogadtatásra nem gondoltam. Mindenütt virág. Ahova csak léptem.

Kérjük, hogy beszéljen a kompozícióiról valamit és tulságosan szerény választ kaptunk:

Nagy pénz kétszázezer lejt

és ennyit juttat a Nagyvárad Estilap olvasóinak tiz sorsolási ciklusán keresztül. Az első százezer lejt már kifizette a szerencsés nyerők között a Nagyvárad Estilap kiadóhivatala, a Hegedüs Hirlapiroda, s most kerül sor

a hatodik sorsolásra, amelyen ismét huszezer lejt a nyeremények összege.

Vegye meg és tegye el mindennap a Nagyvárad Estilap sorban következő tiz példát.

Kehrling kikapott Kozeluhtól, Takács Macenauertől

— Az Estilap eredeti távirata —

Ugy volt, hogy vasárnap Nagyváradon találkoznak Kehrling és Takács, hogy lejátsszák a nemzetközi mérkőzés elmaradt döntőjét. A nagy érdeklődéssel várt meccs azonban elmaradt, mert Kehrlingnek és Takácsnak sokkal keményebb napuk volt.

A prágai AC és a MAC klubközi versenyén, Budapesten Kézpeurópa két legféltettebb tenniszjátékosával, Kozeluhtal és

— Én csakis egyházi műveket írtam s ezek bizony nem kapó-
sak. Napon sok pasztoralém, gradualem, offertoriumom van -s két nagy mise kompozícióm. De ugyebár ilyen természetű munkákról csak egyházi körök vesznek tudomást. Időnként a kórusok itt is — ott is előveszik egy-egy műve-
met.

Resch Mihály még néhány napig Nagyváradon időzik, aztán ötödike táján végleg bucsút vesz tőlünk.

nyát. Minden lapszám első oldalán vastag betűkkel ott szerepel, hogy hanyadik sorsolási példány.

Az augusztus 25-én megtartott sorsolásnak már mind a tízennégy nyerője jelentkezett. Az eddig hiányzó 13-as nyermény tulajdonosa, Pallódi Zoltánné, Fürdő-u. 8. is megjelent a Hegedüs Hirlapirodában, ahol 3639-es számú sorsjegye ellenében felvette nyerményösszegét, a többiekkel egyetemben.

Macenauerrel kellett összemérniök erejüket. Sajnos mind a két magyar bajnok kikapott.

Budapestről jelentik: A nemzetközi tennismérkőzések mai eredménye Macenauer—Takács 6:2, 6:1, 6:4.

Kozeluh—Kehrling 6:1, 6:4, 4:6, 6:0.

A versenyeredmények nagy meglepetést keltettek.

Nagyváradiaiak nem kaphatnak határátlépési igazolványt

A határon való közlekedést tudvalevően újabb miniszteri rendelet szabályozza, amelynek lényegesebb intézkedése az, hogy

határátlépési igazolványt csupán a határzónán, vagy is a határvonaltól számított tíz kilométeren belül fekvő községek lakói kaphatnak.

Ez a rendelet körülbelül két hétrel ezelőtt lépett életbe, de az egyes határállomásokon még ma is tömegesen jelentkeznek, főleg váradiak, akik határátlépési igazolvánnyal akarnak átmenni. A grancsárpáncsnokságok természetesen minden egyes ilyen esetben kötelességszerűen kénytelenek megtagadni a határátlépési igazolvány kiadását. Különösen a püspöki állomáson szolgálatot teljesítő határrendőrséghez fordulnak sokan ilyen kérelmekkel.

A határrendőrség főnöke a rendelettel kapcsolatosan munkatársunknak az Estilap számára a következőket mondotta:

— A váradai publikum, — miután Nagyvárad hadizóna, — úgy gondolja, hogy a határzónára vonatkozó kedvezmények őrá is vonatkoznak. Pedig ez súlyos tévedés. A törvény egészen világosan kimondja, hogy határátlépési igazolványt csupán a határtól számított 10 kilométernyi körletben belül fekvő községek lakosai kaphatnak. Várad pedig a borsi vámsorompótól jóval távolabb van, mint 10 kilométer. A közönség egyrésze tévesen azt gondolja, hogy Biharpiuspöki a határ. De különben is a határátlépési igazolványok csupán arra szolgálnak, hogy a határ közelében lakó gazdák, akiknek földjük odaát is van, ilyen igazolvánnyal könnyebben megközelíthessék tulajdani birtokukat.

— Tehát önök utján még egyszer nyomatékosan figyelmeztetjük a váradiakat, — fejezte be nyilatkozatát a határrendőrség főnöke, hogy határátlépési igazolványt a városban lakók részére semmi körülmények között sem lehet kiállítani.

Szeptember 1-én a városi tisztviselők már felemelt fizetést kapnak

A tisztviselők hosszú éveken keresztül beígért fizetésemelése, végre konkrét stádiumba jutott. Megérkezett a pénzügyminisztérium rendelete, amelynek végrehajtási utasítása felhatalmazást ad a fizetési többlet folyósítására.

Ez a fizetési többlet 15 százalékot tesz ki. Nem valami bőkezű adomány, de mindenesetre alkalmas arra, hogy a tisztviselők mai mostoha sorsán legalább némileg enyhítsen.

Hír szerint a tanács holnapi ülésén kíván foglalkozni a tisztviselők fizetésrendezésével és szeptember elsején már az összes városi tisztviselők felemelt illetményt kapnak.

Meghalt

Kandel Sándor földbirtokos Debrecenben

Debrecenből jelentik: Kandel Sándor szilágyipirai földbirtokos, akit sokan ismertek Nagyváradon is, Debrecenben, egy szanatoriumban kinos és hosszú szenvedés után elhunyt.

Kandel Sándor haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Kandel Farkas nejevel Kelemen Lilivel, Kandel Imre nejevel Récsy Leonával, Kandel Mariska férjével Mándy Györggyel és Kandel László nejevel Groák Bertával fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy szeretett testvérük, illetve sógoruk Kandel Sándor földbirtokos életének 39. évében Debrecenben, 1926. évi augusztus hó 27. napján reggel fél 7 órakor hosszas szenvedés után elhunyt. Drága halottunk porhüvelyét e hó 29. napján Debrecenben helyezük örök nyugalomra. Béke poraira!

Kandel Sándor, szegény sulyosan nehéz, fiatal korában szerzett betegséggel küzdött s amint megtudtuk, ez a betegség befolyásolta excentrikusságaiban is. Családja mindenképp megpróbált segíteni Kandel Sándor beteg szervezetén és a debreceni szanatoriumban a szerencsétlen embert a legújabb módszerek szerint malária oltásokkal kezelték. Ezenközben tüdőgyulladást is kapott és a meggyötört fizikumu földbirtokos nem bírta tovább, Kandel Sándor meghalt.

Időjárás

Az idő kiszéptült, de visszavonhatatlanul ősz van. Az időjárás hűvös és nem is várhatunk legalább most kánikulai meleget, mert Északkeurópából egy hűvös légáramlat indult el.

Prognózis: Tiszta, de hűvös idő várható.

Bukaresi zárlat

(déli 12 órakor)

BUDAPEST	28-90
BÉCS	29-
PÁRIS	585
LONDON	987
ZÜRICH	3920
MILANO	667
NEW-YORK	204-
PRÁGA	600

Megnyílt

a legmodernebb férfi, fiu és gyermekruha áruház

Atmeneti kabát
Fiuruha
Sportöltöny
különlegességek

MENDEL

Bul. Reg. Ferdinand
(Rákóczi-ut) 5. sz.

Beszélgetés Edelman Hédivel, aki Dama címen szalont nyitott

Nemrég jött haza Budapestről Edelman Hédi, aki most „Dama” címen divatszalonot nyitott. Felkerestük Edelmann Hédit, aki nehezen beszél magáról:

— Nem szeretek programot csinálni, nem akarok ígérni, — mondja, — csak becsületes akarással, munkakedvvel és minden tehetséggel szépet akarok produkálni.

Kedvesen, komolyan, önértékesen, hihetetlenül intelligens és ösztönös dolgokat mond Edelmann Hédi. Olyanokat, amilyen ő maga. Novellát, verset, társadalomtudományi, filozófiai értekezést lehetne írni belőle. Pedig csak azt meséli szerényen, finoman, hogy dolgozni akar, olyat, ami művészet is lehet és az is, mert arra rá is szorult a mai öltözködés. Ahogyan erről beszél, szín, forma megelevenedik. Szinte látni a habkönnyű, lehellet-finom, művészi ruhalehetőségeket, amelyekben benne van Edelman Hédi egész művészi egyénisége.

— Mindenben a harmóniát, a szépet keresem, mondja és szeretném megértetni a nőkkel, hogy csak az lehet szép, ami stílusos is. Nincs két nő, akiknek lelki-, agyi-, idegjele egyforma volna, miért akarnak hát külső megjelenésükben uniformálódni. Megtalálni, helyesen meglátni az asszony egyéniségét, s ezt öltözködésében kifejezésre juttatni, ez a mai nődivatszalon feladata.

— Nem azt akarom, — mondja Edelmann Hédy, aki ide jön, drága és semmitmondó ruhákat kapjon tőle. Lesz bátorságom és van még mindig annyi hitem, hogy ki merjem majd mondani:

Asszonyom, Önnek ez nem áll jól, nem stílusos.

Régi elvem és mottóm: öltöködj úgy, hogy ömagadat találj fel ruhádban is. Sokat tanultam a pesti nagy szalonokban és sok újat láttam a külföldi kreációkon, de megtanultam azt is, hogy csak egész szívvel-leléssel lehet ezen a pályán boldogulni, különösen, ha művészi kielégülését is itt keresi az ember.

Körülvezetett kis szalonjában, mely magán viseli tulajdonosa bélyegét. Tabéry Iván művészetét és tervező tehetőségét dicséri a szalon belső berendezése. Nagy személyzettel dolgozik, külön angol és francia szabója, illetve szabónője van.

„Dama” szalonja állandó kon-

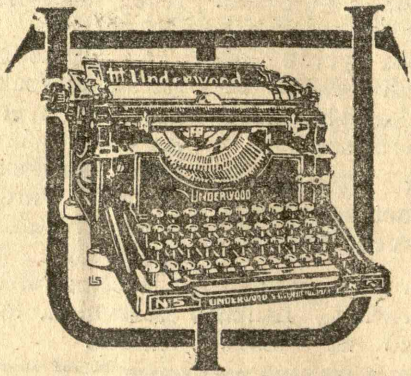
taktust tart a külföld neves divatcégeivel és párisi commissionaire van, aki születésük pillanatában küldi és közli a legfrissebb divatszínket.

Edelmann Hédy akarásának és ambíciójának könnyű útja lesz. A hölgyvilág, mely divat-

cikkeiből éppen az Estilap hasábjairól ismerte meg és látta meg benne az elhivatottságot, várt egy ilyen szalon megszületésére, mert a „Dama” szalon ebben a városban és Erdélyben uralkodni fog kompozícióival.

50 különböző gyártmányú írógépből összesen 9.000.000 van használatban és ebből

4 millió UNDERWOOD

használja fel a világ tapasztalatait

és csak **UNDERWOOD** -ot vegyen

Mielőtt írógépet vesz, érdeklődjék nálunk

OFFICE EQUIPMENT COMPANY

ORADEA

Bulev. Regele Ferdinand No. 3.

Megbízható javítóműhely.

Telefon: 864.

2955

Ujából

Kidobunk
E HÓNAPBAN
10 000 PÁR
ELSŐRENDÜ
DERBY CIPŐT
dusan felszerelt
SELEJTÉS CIPŐ OSZTÁLYUNK
BAN STR. NIC. JORGA (ZÖLDFÁUTCA) 7 SZ.
DERBY CIPŐGYÁR R.T.
SIÉSEN VÁSÁROLNI!

Strada Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 7 sz.

Strada Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 7 sz.

Strada Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 7 sz.

Mosott schiffon 39 lei Au Printemps (Missir) cégnél.

x Lápossy Zeneiskola Simon Stefan (Bethlen-u. 20.) Hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal. Beiratások szeptember 1—4-ig. Beiratósi díj 150 Lei. Tandíj 300 Lei. Az előadások 6-án kezdődnek.

x Részlet fizetésre is előállít temetéseket a „Kegyület” Saspassage.

x Vomácska zeneintézetében a tanítás szept. hó 4-ikén veszi kezdetét. Ujításként a zenetörténelmet Guttman Miklós adja elő. Beiratások szeptember 1—3-ig, Cosbuc (Szalárdi-utca) 13. sz. eszközöltetnek.

Lythia-gyógyvíz Tamaşau (Paptamási)

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a legjobb hírnévnek örvendő

paptamási gyógy- ásványvízforrást

átvettük és újból üzembe helyeztük. Rendeléseket felveszünk és a helybeli raktárból szállítjuk. Akiknek van üvegjük, szíveskedjenek megtöltséget a Paptamási ásványvízforrás kezeléséhez (Tamaşau, Bihar-megye) eljuttatni. Az üvegeket megtöltve a legjobb állapotban ügyfeleinknek azonnal vissza küldjük.

Paptamási ásványvízforrás igazgatósága

Bihoreana banképület

Telefon

525

2925

Telefon

376

Mi újság?

Verniszázs

Vasárnap délelőtt előkelő közönség jelenlétében, Tabéri Géza nívós előadással megnyitotta Fleischer Miklós képzőművész kiállítását. A közönség szétszéledt a tágas teremben és hosszan időzött egy-egy kép előtt. Fleischer Miklós három női portréját, mintha uralkodó gyönyörűséggel élvezték volna az emberek. De titkolhatatlan, mely sikere mégis a kompozícióknak volt, amelyekből Fleischer Miklós forrongó művészegénysége árad intelligibilisen. Méla tájak és kisebb rajzok hevítik még a kiállítás atmoszféráját a fiatal művész lelkén keresztül. A rajzokat rövid idő alatt mind megvásárolták már s mikor a verniszázs forró hangulata elült, festmények alján is békét, jövőt hirdettek kis fehér lapok.

GYERMEKBÁLI HIRADÓ

A vakációt záró gyermekbál, melyen minden jó gyermek jelen lehet, a jövő vasárnap lesz a Kath. Körben. Délután 4 órától este 9 óráig fog tartani a bál, amelyet ragyogóan ötletes és jó műsor vezet be. Szerepelnek: Bálint Cuci, az öt éves primadonna, Lővi Gyurka, a 8 éves bonviván és táncos komikus, Benes Ilona néni mesél, táncol a kis primaballerina Berecz Manci és a másik híres gyermektáncos Homokay Józsi. Soós Mihály mint cigány és egyéb szenzációk. Gyermek szépségverseny, a győztesek tényleg benne lesznek a képeslapokban, sorsolás és táncverseny. Jegyeket szerdától kezdve árusít a Hegedüs Hirlapiroda.

x Bleyerné zeneiskolájában Bul. Reg. Ferdinánd 12-a., beiratások szeptember 1-3-ig bezárólag eszközöltnék. Beosztás szeptember 4-én délelőtt 11 órakor.

Gummiköppenyi

legoicsóbban

LINEOLEUM

HAAS LIPÓT, ORADEA

gyári főraktárában vásárolhat

felöltöztető gummikabátot angol gummizással

900.— Leittől.

Amerika egyik híres írója átutazott Nagyváradon

Beszélgetés az író utitársával, Rosenthal bukaresti főszerkesztővel

A Park-szállóban tegnap este két lakosztályt bérelt egy elegáns, sportruhás, fiatalos külsejű ur, aki a vendégek könyvébe először a maga nevét írta be: I. Rosenthal főszerkesztő Bukarest-Páris. A másik név ez volt:

Konrad Bercovici, író és családja, Newyork.

A kisebbik lakosztályt Rosenthal, a nagyobbikat pedig egy negyvenöt-ötvenévi körüli férfi, felesége és két leánya foglalta el, míg az 1138. G. 4.—F. jelzésű hatalmas Renault-kocsit, amelyen érkeztek, garázsba küldték.

Rosenthal főszerkesztő neve igen jól ismert, nemcsak a román, de két év óta az erdélyi kisebbségi lapok olvasói előtt is. Két évvel ezelőtt történt, hogy a Rosenthal vezetéke alatt álló bukaresti lapban az évtizedek óta Romániában élő Elena Bacaloglu kiváló román írónőről olyan cikk jelent meg, amelyet Sandi Bacaloglu, az író nő ügyvéd-fivére sértőnek talált. A folytatása egy súlyos incidens volt, amelynek következményeképpen Rosenthal elutazott Párisba. Azóta nem is járt Romániában.

Az Estilap munkatársa beszélgetett ma délelőtt Rosenthal fő-

szerkesztővel — utitársáról, aki a beszélgetést végighallgatta ő maga azonban nem szólt.

— Amerika egyik legnépszerűbb írója Konrad Bercovici, akivel most jövök autón Párisból. Regényeket ír, emellett szociológiával is foglalkozik. Romániában született, de husz éve elkerült innen Amerikába, ahol — arrivé. Sok regényének témáját vette a román földről; az egyikből Jancu Jianu címen filmet is csináltak. Sokat foglalkozik a cigányélettel is. Egy év óta Párisban lakik, mert két leányát ott iskoláztatja. Most Kolozsváron, Nagyszebenben az Olt völgyén át Bukarestbe megyünk, aztán bejárjuk Romániát.

— Hogy milyen nagy ember ez a Bercovici Amerikában — folytatja Rosenthal — arra jellemző, hogy Charlie Chaplin, amikor Párisban kétszáz terítékes bankettet rendeztek tiszteletére, megtudván hogy Bercovici nincs meghívva, nem ment el a bankettre.

A söfför türelmetlenül túlkölt. Bercovici és családja már beült az autóba. Rosenthal is elbucszott és megígérte, hogy ha majd hetek múltán visszatérnek Párisba, ismét meglátogatják Nagyváradot.

Álarcos banditák kiraboltak egy uriasszonyt

— Tudósítónk távirata —

Pozsony mellett, Várszeredán tegnapelőtt vakmerő rablótámadás történt.

Éjszaka fél egy órakor három álarcos rabló betört Kameniczky Mária magánzónó lakásába. A banditák álkulccsal hatoltak be a szobába. A már ágyban fekvő uriasszony felriadt és megdöbbenve vette észre, hogy az álarcos rablók revolvért szegeznek rá.

— Ha kedves az életed, add elő a pénzed! — kiáltottak rá a rablók, majd kezét-lábát összekötözték és ronggyal betömtek a száját.

Ezután a három bandita végigkutatva az egész lakást, de csak 3000 cseh koronát aláltak tak. Ezenkívül magukhoz vették a magánzónó ékszereit is, azután kezeket oldottak.

A csendőrség széleskörű nyomozást indított. Gyanu alappján letartóztattak három fiatalembert. A három gyanúsítottat beszállították a pozsonyi ügyészségre. Itt szembesítették Kameniczky Máriát velük, de az uriasszony egyikben sem tudta felismerni az álarccal dolgozó banditákat. A nyomozás folyik.

Isten vele Hunyadi!

000

Zöldhelyi Anna beszél a nyaralásáról. Itt járt, ott járt, ezt is látta, azt is látta, érdekesen mondja el az impresszióit, élményeit, örömeit hallgatni a művésznőt, aki igazán intelligens szemmel nézett embereket és dolgokat. Legutolsó benyomása a pesti kabaré.

— Micsoda remek tréfák vannak műsoron! Dülnek a pestiek a kacagástól. Hihetetlen mit csinál Boros meg Békefi.

A legszenzációsabb kabaré tréfiát utánoszhatatlan bájjal reprodukálja.

— Van egy kis darab, hát remek! Remek. Békefi, Boros. A menyecske ura kereskedelmi utazó. Most is uton van, önagysága tehát bátran fogadja barátját Hunyadi urat, már mint Békefi. A legedesebb együttléti. Forró enyelgés. A párocska egészen félreérthetetlen helyzetben. És most lecsap a menyő. Csengetnek. Hosszan csengetnek. Jaj istenem,

így csak a férj szokott csengetni. Borzasztó, borzasztó, csakugyan a férj. Önagysága fejét vesztí.

— Jaj drága Hunyadi, gyorsan a szekrénybe!

Drága Hunyadi már bent is van, mire gyanutlan ragyogó arccal betoppan Boros, a férj.

— Ó édes Mucuskám, angyalkám, csak átutazom éppen, van egy félórám az indulásig, icimicipici aranyom csak azért ugrottam haza, egy kis csókra. Édes, édes így... igen... kis csókra, az én kis angyalom csókjára...

Csók, csók, csók. Aztán válni kell. A férfi izzó szerelemmel bucsuzik: szervusz, szervusz, papá drágaságom. Aztán elmegy a szekrény mellett, azaz előbb megáll egy pillanatra a szekrény előtt és megkopogtatja:

— Isten vele Hunyadi!...

x Féláru magyar vizum ára, illeték 260, kurir díj 100 lei, igazolvány 100 lei, összesen 460 lei a Hegedüs Hirlapirodában.

* Letartóztatásban marad a rablógyilkossággal gyanúsított hat cigány. Nagy feltűnést keltett annakidején hat rablógyilkos cigány. Rézműves Gyula, Varga Miklós, Rézműves Károly, Rézműves József, Sete József, Rézműves János és Rézműves Sándor letartóztatása. A nagyváradi rendőrség néhány napi nyomozás után kiderítette, hogy számos bűncselekmény terheli a rablógyilkos cigányok lelkét. Ma tárgyalta a törvényszék Dobos-tanácsa a treheltek fellebbezését a vizsgálóbíró letartóztatási végzése ellen. A vádhatóságot Athanasiu királyi ügyész képviselte. A törvényszék rövid tanácskozás után helybenhagyta a vizsgálóbíró letartóztatást elrendelő végzését.

x Iparművészeti tanfolyam. Iványi Jenő ismert iparművészeti szakiskolájában ismét megindul a tanítás szeptember 1-én. Tanítják a modern technika legújabb munkáit, úgy mint: bőr, selyem, fém, pergament, papír és fabatikt, relif, bronz és arany festést, bórdomborítást, akvarel és briliáns festést. A tanfolyamon tanít Balogh István ismert festőművész is. A kitűnő gyakorlati módszerrel vezetett iskolába be lehet iratkozni Str. Pasteur (Kórház-utca) 47. szám alatt. Tisztviselők és alkalmazottak számára külön esti tanfolyam.

x Vizum, gyorsan, pontosan a Hegedüs Hirlapirodában. — Telefon 458.

x Macalik József zenetanárnál a tanítás szeptember 2-án megkezdődik. Macalik Gabriella zongoraművész nő óráit szeptemberben megkezdí. — (Korrekciók, hangversenykiadás.) Jelentkezni: Str. Vlahuta (Szt. János-utca) 13.

Nem kell reklám,

csak jó áru olcsó árban!

Hetiárjegyzék

Vizes pohár csiszolt	5'—
Boros pohár csiszolt	3'50
Likörös pohár csiszolt	3'—
Vizes kancsó kristály	30'—
Boros palack kristály	30'—
Mély lapos tányér fehér	15'—
Csemege tányér fehér	10'—
Teás, kávé csésze fehér	28'—
Mocca csésze színes	20'—
Teás, kávé kész. színes	400'—
Mosdó készlet színes	450'—
Étkező kész. felszerelve	1500'—

Eladás nagyban és kicsinyben!

Fraji Komlós Testvérek

ORADEA NAGYVÁRAD

Gyári raktár, nagykereskedés Str. N. Iorga (Zöldfa)-utca 13.

Abbaziában csakis az Elena-penzióban érezheti jól magát

HIRDETMÉNY.

Az Alexandriai utcai nagytemplomban az eladásra kerülő imaszékek folyó hó 29-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a hitközség tanácstermében lesznek folytatólagosan elárverezve.

A megmaradt imaszékek 29-én d. u. és 30-31-én és 1-én 9-12-ig és d. u. 3-6 óráig lesznek bérbeadva.

Az Orth. Izr. Hitközség Templomügyi Bizottsága.

Harisnya, csipke, szalag, férfi ing nagy választékban

SZENSZMI MIKLÓSNAI
Susspassate

Tüzifa és köszén

szükségletét a legjutányosabb árban beszerezheti

„SYLVANIA”

tüzi a- és széntelep-nél

Horia (Dăbâru)-utca 26.
Telefon: 208. 2921

Endlitzest

méterenként 6 leiért vállalkozok, kifogástalanul elkészítve. I. Vulcan (Nagy Sándor)-utca 11, ajtó 5.

Mindennemű lakatosmunkát, napellenzőt, tűzhelyet, Schöberl-órákat stb. készít és jutányosan javít 2166

Gáspár László

Moşoiu tábornok-utca 1. sz.

Autóulajdonosok!

Sziförök!

„Elastica”

gumivulcanizáló és javító-üzem

Vlahuta (Szent János)-utca 32. szám. 2794

Freund Benjámín
ékszerész-üzletét

kényszerűségből ideiglenesen Saguna (Kapucinus)-utca 16. alá helyezte át. Orát, ékszer, látszert szállított árban árusít. — Aranyat, ezüstöt, briliántot magas árban vesz. 2212

Ruhákat

fest, tisztít

Gallérokát

legszebben mos, vasal

Szabó László

Take Ionescu Körös-utca 1.
Büfé: Bazárépület But. Reg. Ferdinand

x Ön utazik? Vizumait gyorsan, pontosan a Hegedüs Hirlapirodában rendelje! Telefon 458.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés 10 szög 40 lei. Egy szög 4 lei vastag betű 8 lei. „Cim a kiadóban” jelzés díja 10 lei. Allást keresőknek 50% engedmény.

LEVELEZÉS

FIATAL urinó ismeretségét keresi magántisztviselő. Leveléket „Független” jelígyére a Hegedüs hirlapirodába. 392

PARIS. Levelek egyszerre érkeztek, nagy volt az öröm. Válasz ma meg mindkettőtöknek. Sokszor csókolunk. J-t is az övéi. 388

DAISY. Allapot kedvezőbb. Köszönöm leveleidet, érezd jól magadat. Ölellek, várlak. 389

Agi

CREME, POUDRE, SAVON

a szépség forrása

LEGSZEBB nyári női divat kelméket mélyen leszállított árban árusít Mária királyné (Bémer) téren Kertész Reclam női divatruház. 2699

SZÉPSÉGAPOLÁS D. Sternberg Helén kozmetikai intézetében, Mária királyné (Bémer) tér 3. I. emelet. 2615

LAKÁS

KÖZPONTBAN különbejáratú, butorozott szoba 2 fiatalembernek vagy házaspárnak ellátással, jutányosan kiadó. Cim a Hegedüs hirlapirodába. 274

EGY vagy kétszobás, elegánsan butorozott lakást fürdőszobával, esetleg konyhahasználattal keres lehetőséggel a központban fiatal német házaspár. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 395

KÜLÖNBEJARATU utcai butorozott szoba kiadó. A. D. Xenopol (Lakatos) utca 17. 394

CSINOSAN butorozott szoba, fiatal embernek kiadó. Vlahuta (Szent János) utca 18. 393

2 szobás lakás (fürdőszoba nélkül) város központjában átadó. Cim a kiadóban. 403

KIADÓ szeptember 1-re csinosan berendezett utcai fürdőszobás szoba, esetleg teljes ellátással. Tudor Vladimirescu (Magyar) utca 23. I-7. 401

TISZTVISELŐNŐ azonnalra butorozott szobát keres lehetőséggel központban. Cimeket „Azonnai” jelígyére a Hegedüs hirlapirodába. 402

ALKALMAZÁS

KITERJEDT helyi ismerettségű bíró ügynököket keres helyi nagy tűzifa vállalat. Kaucióval és szakmában ismerettséggel rendelkezők előnyben. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 218

KINDERPFLEGERIN wird gesucht zu einem 1 jähriges Mädel auf's Land. Adresse in der Administration.

GYERMEKGONDOZÓNÓ keresetük vidékre egy éves kisleányhoz. Cim a Hegedüs hirlapirodában.

HAZVEZETŐNÖT keresek, aki a falusi háztartás minden részében jártas és kitűnően főz. Thury Kálmán, Ügyvédi Kamara. 378

KERESÜNK jó megjelenésű, gyors számoló, jó folyóírással bíró tisztviselőt. Románul beszélők előnyben részesülnek. Fenti képességgel bírók írásbeli ajánlatai fizetési igény megjelöléssel Bourne & Co. Oradea, Avram Jancu (Kossuth) utca 16. kéretnek. 383

PERFECT szakácsnő jobb urházhoz ajánlkozik. Lehet „Vidéki is” levelet kérek a Hegedüs hirlapirodába. 396

EGY korrektebb leány, aki a háztartásban teljesen jártas, házvezetőnőnek ajánlkozik magános urhoz, lehet vidékre is. „Jobb helyzetre vágyom” jelígyére levelet kérek a kiadóhivatalba. 397

14 éven felüli tanulóleányokat felveszünk. „Mettaloglobus”, Holdvilág-utca 2. 391

PERFECT főzőnő jó fizetéssel felvétetik elsejére. Rimanóczy-u. 11. emelet. 404

ÜZEMLAKATOS felvétetik Rein faárugyárban, Április 20. (Kolozsvári) utca 44. 400

Pénzkölcsön

10 ezer leire szükségem van, ipari cikkekre. Cim: Bucovina (Varju) utca 3. szám. Bartha Lajos cipész. 399

INGATLAN

Központban üzletház lakásonként is eladó. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 222

Oktatás

AKADÉMIAI módszer szerint zongorázni tanítok, növendékeim zongorámon gyakorolhatnak. Steinbach Alice, Pável-utca 27. 367

NÉMET anyanyelvű tanár tanít német-francia nyelvet. Társalgási-levelezési gyakorlatok. Új módszer. Biztos eredmény. Mérsékelt díjazás. Referenciák. Házhöz jár. Cimet a kiadóba kérek „Nyelvtanárnak” vagy Axenta Sever (Bém) utca 5. alá. 405

KÜLÖNFÉLÉK

MINDENFÉLE színes kézimunkák készítését, goblent, kelént stb. jutányos áron elvállalok. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 318

UJ! Varrás kedvező heti részletfizetésre, női és gyermek ruhák, kabátok, férfi és női fehérneműk, elsőrangú kivitelben. Kalesz, Simeon Stefan (Bethlen) utca 23. 322

ADÁS-VÉTEL

JÓKARBAN levő férfikabátot megvételre keresek. Hosszu-utca 8. Pappné. 390

PAPLANPEHELY foszlott és mindenféle más tollak Halmosnál, Baross-utca 1. 73

Aki azt akarja, hogy divatos és jó ruhája legyen olcsó árban, az csakis **Schreier** férfiszabónál készíttesse Saguna (Kapucinus)-utca 4. 2943

RÓKASZÓRÚ, fiatal, hü kitűnő háziorzó kutyámat buldogg-puli keresztezés, falura vagy szálló-hegyre, de csak jó gazdának odaadnám. Cim a Hegedüs hirlapirodában. Sze.

POMPAS faj farkaskutya kölyök, fürgé, vitor, okos, kormosorru eladó. Cim a Hegedüs hirlapirodában. Sze.

Gyönyörű perzsaszőnyegek 1 m 3000 leittől. Elsőrangú gyapju-fonalak kg-ja 450 leittől. Felvető fonalak kg-ja 380 leittől. Minták, szövőkellékek, szőnyeg, könyvek

Schulhof Emilné

Orient szövőművészeti iskola Strada Ep. Ciorogariu (Uri)-utca 14.

MODERN díőfa ebédő lakáshiány miatt eladó, esetleg részletre. Cim Hegedüs hirlapirodában. 370

VESZÉK használt 4 méteres rövidárustelátsit, pultot. Cim Hegedüs hirlapirodában.

Vegyileg tisztít 24 óra alatt!!

BORGOS

legrégibb vegytisztító üzlete

Bazár épület, Színházzal szemben!
Alkalmi vasalások azonnal 2880

Hirdetmény

Egy nagy vendéglői spórt megvételre keres az Árvatanoncotthon részére az Orthodox Izraelita Hitközség

Butorok

a legszebb kivitelben és legolcsóbb árban kaphatók

STEINER

butoráruház Avram Iancu (Kossuth)-u. 1. souterin.

Hajlított butorok a legolcsóbb árban. 2448-2

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.